

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. Inefficax adhuc intentio, seu voluntas formalis gloriæ prædestinati
formaliter in prædestinatione minimè clauditur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

seco (quæ tantum admittimus) electio efficax respectu illorum claudatur, non autem efficax etiam gloriæ prædestinati intentio, seu voluntas liberum prius Deo erit positis mediis omnibus, ac meritis etiam condignis gloriæ, à prædestinato gloriæ illi non præstare de facto: siquidem merita, etiam condigna iusti, in gratia adhuc obcurrent, tamen de se condigna, & præmio gloriæ morali æstimatione æqualia sint, ac subinde gloriæ à Deo in præmium exigant de se se, non tamen de se exigant exacte, ex iustitia, iurè stricto quæsito per illa prædestinato contra Deum: sed præcario, seu deprecatorio: ad cum tunc modum quo causa physica adquate, & cum omnibus requisitis ad operandum à Deo concitum exigit, deprecatorie solum, non exacte, & iure stricto sibi contra Deum parato: de merito condigno secundum intrinsecam omnia operis, & dignitate operantis spectato certum omnibus Theologis est, atque à ratione sumum, ut constat ex controversia de merito d. de merito condigno. Si autem possit Deus gloriæ absolute ita prædestinato negare absque efficaci gloriæ voluntate, fiet, prædestinationem posse absolute coniungi cum gloriæ de negatione, ac subinde non esse præparationem beneficium Dei, quibus certissime liberantur quicunque liberantur, ut sanctus Augustinus vniuersa Theologia prædestinationem definit: quare nec prædestinationem esse: ergo debet voluntas efficax gloriæ prædestinati, ratione cuius liberum Deo non sit (ut alias esset) gloriæ prædestinato negare in ipsa eius prædestinatione includi.

4. Respondetur: nihil ad rem præsentem argumentum præstare: est enim voluntas, seu intentio efficax gloriæ prædestinati formaliter in prædestinatione non claudatur, sed solum præsuppositiue præcedat, non potest Deus donatione gloriæ prædestinato condignis meritis illius decedenti abstinere, nedum postuere resiliere. Ne vero pro præcedentia ad prædestinationem illius voluntatis efficaciæ, & intentionis gloriæ prædestinati, seu electionis eius ad gloriæ ante præuia merita posita argumentum idem recurrat. Respondetur: omni soluta efficaci voluntate, siue inclusa, siue præsupposita ad prædestinationem liberum Deo absolute non esse gloriæ prædestinato cum merito eius condigno decedenti deegare: cum ex Scriptura Sacra Patribus, & tota Theologia constet illam ita decedentibus Deus exacto promissis, nec minus promissis stare ex fidelitate, quam decretis ex efficaciæ, & constantia voluntatis teneatur. Secundo: ad infallibilitatem, ac certitudinem salutis æternæ prædestinati obtinendam per prædestinationem opus non est, ut potestatem etiam antecedente non obtineri à prædestinato salus nequeat, cum ei bene, vel male operandi, etiam finaliter relinquantur, ac subinde amittendi salutem, antecedentem potestatem: solum ergo certitudo illa, & infallibilitas, & necessitas consequtionis salutis à prædestinatione, & impossibilitas, seu impotentia non consequendi illam, quæ prædestinatione includitur, consequens esse ratione scientiæ mediæ ex cuius directione electio mediæ, sub quibus in gratia decessus conditionate prædestinatus viuis est si donentur, à Deo concipitur, & cum scientia mediæ prædestinationem constituit, per quam mediæ absoluta positione purificatur conditio, qua posita nequit non necessitate logica, & consequente conditionatum in absolutum transire.

6. Cum autem (tamen si Deus gloriæ in gratia decessus prædestinatis non promississet) scientiam etiam mediæ de suis decretis contingentibus habeat, vel ea sola (absque promissione vlla de suo decreto dandi gloriæ prædestinato, si in gratia decederet, illam prædestinaret) certitudinem, & infallibilitatem consequendam per media illa gloriæ à prædestinato, etiam quatenus penes Deum est, prædestinatio: haberet ratione consequentis necessitatis decreti illius absolute dandi prædestinato gloriæ purificata beneficio prædestinationis conditione decessus prædestinati in gratia, sub qua conditionate futurum à Deo decretum illud præuium ab ipso est quavis nec excluditur.

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

sa, vel præsupposita ad prædestinationem intentionis efficaciæ, & suæ constantia voluntatis, nec antea suæ promissionis fidelitate, nec meriti condigni exacti iuris contra Deum quæriti exigentia, necessitatem antecedentem decreti dandi absolute gloriæ prædestinato haberet: sed liberam prius illud decretum omittendi, ac indifferentem potestatem. Solutio hæc lucem recipit ex dictis controversia sexta de prouidentia d. 2. questione secunda, certamine quinto, & dicendis hic questione secunda, ut ex iactis hoc tomo secundo, & 1. de Deo vno principiis facilem, veramque prædestinationis diuinæ certitudinem, & infallibilitatem cum prædestinati libertate concordiam à Molina nostra illustratam breuissime explicabimus. Quod autem Deus suorum contingentium decretorum conditionate futurorum scientiam etiam mediæ habeat ostendimus tomo primo, de Deo vno, controversia secunda, de scientia d. 5. questione tertia, certamine secundo, atque ab vrgentiori subtiliorique difficultate, quæ Molinam, & ingeniosos alios Recentiores nostros turbauit, vindicauimus certamine 3. à numero sexto.

CERTAMEN III.

Inefficax adhuc intentio, seu voluntas formalis gloriæ prædestinati formaliter in prædestinatione minime clauditur.

1. Hactenus intentionem, seu voluntatem formalem efficacem quamvis gloriæ prædestinati in prædestinatione formaliter, neque esse, neque includi adhuc posse, monstrauimus. An vero inefficax saltem intentio, seu formalis aliqua voluntas gloriæ prædestinati formaliter in prædestinatione claudatur, etsi non momenti tanti, quæstio tamen Theologica est in qua Doctores discordant. Affirmant nonnulli, quorum partibus accessisse videtur Valquez prima parte, d. 91. capite quarto, numero 20. tamen si, ut in te parul ponderis, non conatu multo, quo solet in grauolibus, neque exacto rationum, pro ea adhuc affirmatiua sententia examine, ut eius ratio, qua in eam inclinavit ostendit. Alij vero negatiuam partem in hac questione tuerentur ita omnes, qui prouidentiam vniuersim in scientia Dei solummodo collocabant relati controversia 5. de prouidentia d. 2. questione secunda, id enim ipsum de prædestinatione eius speciem iudicant: tamen actum voluntatis diuinæ electionis mediæ efficacium ad finem intentum gloriæ obtinendum, ac subinde, & eius formalem intentionem concernere non negent, nec possint. Expressæ negatiuam hanc partem docuit sanctus Thomas prima parte, questione 23. articulo quarto dicens: *electio est prior prædestinatione*, quæ intentio est in Deo esse priorem prædestinatione. Durandus in 1. d. 41. questione secunda, numero vndecimo, quia inquit prædestinatio pars, seu species prouidentie est: Prouidentia vero sicut, & prudentia proximè, & immediate circa media solum ad intentum finem, non autem circa finem versatur, ex Aristotele 6. Ethicor. cap. 9. text. 11.

2. Pro negatiua hac parte standum nobis est, licet non in solo actu scientiæ practicæ, & directiue ad agendum actu, seu prudentia prouidentiam constituerimus: sed in continuo ex ipsa, & electione mediæ ad finem obtinendum, iuxta dicta controversia quinta de prouidentia disputatione 2. questione 1. & efficacium quidem mediæ, si speculatiua, & perfectissima prouidentia obiectiue libera sit, atque infallibiliter certoque cum effectu, aut

Q9 finis

sive intento contingenda ut vidimus d. eadem secunda, questione secunda, à certamine secundo per totam; Ratio autem nostra conclusionis huius petenda est ex nostris principiis iactis controuersia 5. de anima d. de actibus physicis animæ, qua voluitur, quibus tomo 1. de Deo vno controuersia 2. de scientia, & tom. hoc 2. de Deo vno vsi sumus non semel controuersia 4. de voluntate, & 6. de providentia: quia electio formaliter, siue physice, siue intentionaliter vera electio debet esse ex intentione finis, tanquam causa, & ob finem præamatum, ita, ut ex eius finis amore vere, siue physice, siue intentionaliter voluntas ad electionem appositionemque mediorum moueatur: atqui implicat id quod vere, siue physice, siue intentionaliter ab aliquo causatur identificari cum illo, ac non extra seipsum vere, siue physice, siue intentionaliter illud præsupponere: Ergo implicat veram electionem, siue physicam, siue intentionalem formalem veræ alterutro modo intentioni finis formali identificari ac non extra se positam veræ alterutro etiam modo præsupponere. Atqui actus voluntatis, qui cum scientia directiua providentiam omnem, ac subinde specialissimam, & perfectissimam obiectiue liberam providentiam Dei erga prædestinatos suos, siue prædestinationem constituit, vera formalis electio intentionalis mediorum efficacium ad eorum salutem, ut finem, est: ergo nequit vere intentionaliter intentioni finis salutis eorum identificari, ac extra se positam verè intentionaliter non præsupponere.

3. Confirmatur, quia implicat actum imperatum formaliter verè imperatum, siue physice in nobis, siue intentionaliter solum in Dei voluntate, identificari cum actu imperante, ipsumve includere, à quo vere alterutro modo imperatur: ergo implicat electionem mediorum ad finem vere, & formaliter talem cum intentione vera, & formaliter tali finis illius identificari eamve includere. Pater consequentia: quia in hoc quod est electioem vere, & formaliter talem mediorum ad finem supponere essentia sua finis intentionem, ex qua voluntas ad mediorum electionem, siue physice in nobis, siue solum intentionaliter in Deo (vere tamen ac sine ulla rationis figmento, ut sepe hoc & præcedente tomo offendimus) moueatur, & applicetur æque omnino se habet atque vere formalis actus imperatus voluntatis, siue nostræ, siue diuinæ respectu actus, vere & formaliter imperantis (est inter electionem respectu intentionis, & actum imperatum respectu imperantis secundum alia sit diuersitas quam velis) atqui ea solum ratione actus imperatus verus, & formaliter talis, siue physice, siue intentionaliter ab alio actu imperatus, nequit cum hoc imperante alterutro modo identificari: ergo nec electio mediorum ad finem vera, & formalis potest cum finis illius intentione vera formali identificari, nec illam realiter formaliter includere: ergo nec prædestinatio Sanctorum ad gloriam, ut finem, qua veram intentionalem formalem electionem mediorum ad illam continet, & claudit, potest identificari in seve continere formalem veram intentionem gloriæ illius: minus autem longe potest hanc continere, qua scientiam Dei directiuam ad eiusmodi electionem mediorum in se continet prædestinatio: ergo prædestinatio Sanctorum ad gloriam intentionem formalem, vereque talem formaliter salutis Sanctorum nullatenus in se claudit; sed solum vera intentionaliter prioritate quasi naturæ, & physice casualitatis, supponit. Huius vero præsuppositionis ratione electio virtualis, & interpretatiua finis intento dici recte potest: in quo frequentes Patrum locutiones fundantur, qui prædestinationem obinde electionem ad gloriam vocant: quod ita intelligi Recentes Theologi volunt: ut ad gloriam expresse, & formaliter, atque efficaciter, & ante merita voluntam in se faciant locuti: de quo questione 3. breuior nobis quam ipsis, sed iusto tamen fusior disputatio est futura.

4. Dices: argumenta hæc solum probare veram formalem electionem quamvis intentionem finis formalem, & puram aliquam pro naturæ prioritate, vel physico, vel

intentionali supponere debere: ac subinde prædestinationem ad gloriam, qua electionem mediorum ad gloriam includit, eius intentionem formalem puram debere etiam supponere: id autem non obicit, quominus in electione ipsa mediorum formalis electio, & vera intentio finis, etsi non pura sed mixta sit coniuncta cum expresse etiam, & formali voluntate, & amore mediorum inueniatur: cum vtrumque actum scilicet medium, & finem eodem actu non repugnet, immo id videtur necessarium, cum medium, qua medium, & vile ad finem nequeat à respectu ad finem, quem, qua vile essentialiter respicit, præscindere: ac proinde neque medijs amor à finis connotati essentialiter à medio qua tali posse amorem præscindere. Atque hac fors ratione actus imperati & imperantis paritas euanesceat. Quia forte in ea ab electione respectu intentionis differt, quod imperati obiectum, non qua vile, & respectum ad obiectum imperantis, sed propter seipsum ac bonitatem suam secundum se consideratum possit, ac debeat actu imperato amari. Cæterum quidquid de hoc diffinitionis actus imperati respectu imperantis, & electionis respectu intentionis sit, contra hanc causationem est, quod citatis locis dicebamus. Nempe non posse esse neque exerceri motionem propriam finis, nisi vere præmouendo intentionaliter saltem ad medium electionem, neque hanc veram electionem formalem esse posse, nisi præamatum finem verè intentionaliter supponat: quo circa, etsi finem, & media eodem actu physice & intentionaliter eodem, amari non repugnet, ut verè non repugnet: ut repugnet amari eodem illo actu finem, ut finem, seu vera intentione formali, & medium, ut medium, ac formalis electione, cum finis vera motio respectu eadem actus physice, vel intentionaliter eadem, qui mediorum amor sit, nequeat à fine exerceri, neque eius amor: ac ipse præamatus affectum & animum mediorum præcedere.

5. Dum ergo eodem affectu coamari vnumque, siue vtrumque amorem esse posse eundem, & vnum, nullam in illo veram formalem intentionem nullamque in eo electionem formalem veram separari posse contra solutionis intentum euincitur. Quod autem medium, qua tale pro essentiali bonitatis seu vnitatis sue termino finis bonitatem habeat, & eandem, non probat actu electionis mediorum finis bonitatem amari, ac propter illam expresse amatum, seu potius electione ipsa amandum, actum electionis esse debere: sed solum ex eius præsupposito amore, & intentione formali. Neque enim bonitatis formalis essentialiter etiam connotatum actu, quo obiectum illud amatur expresse, & formaliter amari opus est: repetit in amore penitentia de antea peccato, quod bonitatis & honestatis penitentia terminus essentialiter connotatus est, attamen amore penitentia non amatus formaliter, immo nec absolute, interpretatur adhuc amari à Deo vltatenus potest, etsi amari finis bonitas ab eligente media amari formaliter possit ac proinde electione ipsa interpretatur amorem, atque eo à peccato (qui terminus essentialis bonitatis penitentia est) respectu voluntatis diuinæ dissociet: tamen non ex eo, quod terminus bonitatis, seu vnitatis, ob quam media eliguntur essentialis bonitas finis sit, amari debere electione ipsa formaliter expresse finem (quod repugnare argumenta nostra contendant) sed solum posse, & de facto amari interpretatur per illam ut dixi num 3. sine.

6. Nostris Vasquez pro affirmatiua, in quam inclinatur, sententia, & contra nostram negatiuam electi sunt argumenta, ut illum obiter tangamus de re momenti parui, nec plena ingenij sui attentione digna egisse probent: eo enim omnia nituntur, quod gloria effectus prædestinationis sit, ex Pauli testimonio ad Rom. 8. à nobis d. 1. questione secunda, certamine secundo à numero tertio recitato, & ex sancto Augustino, eiusque discipulis, etque Patribus reliquis, & Theologis certum: ergo in prædestinatione

tione amor formalis, & expressus gloriæ continetur: cum non, nisi ipsorum amore, Deus effectus ad extra causet. Recurrunt nonnulli ad locum Pauli ita interpretandum, ut non de propria Theologico sensu, quo disputamus, prædeterminatione, & electione ad gloriam æternam ibi ab Apostolo agatur: frustra tamen: Tum, quia de illa ibi agi ostendimus numero 3. & interpretationis illius coniecturas leuissimas difficimus numero 4. ac deinceps. Tum etiam: quia, ut ex illo loco gloria effectus prædeterminationis propriæ, & Theologica non conuinceretur, eius tamen effectum esse dogma Theologicum, & Patrum est, ut nuper dixi; quod satis superque est, ut, non negari à Catholico Theologo debeat, sed admitti: illo igitur admisso, negatur gloriam formaliter, & expresse debere absolute, adhuc inefficaciter (quod solum Valquez intendere poterat, cum efficacem voluntatem, seu electionem ad gloriam ante præiudicia merita, ante quæ prædeterminatio est, toto impetu impugnet ut quæst. 3. videbimus) à Deo amari prædeterminatione, quæ absolute causatur remore, quatenus immediatè causat gratiam auxiliantem, & iustificatorem, eiusque merita coadignis, quibus prædeterminatus decedens meritorie causat, obtinetque gloriam à Deo de facto, & executiua illorum remuneratione.

7. In voluntatibus autem diuinis, quæ remote solum causæ effectus sunt, quatenus scilicet aliqua immediatè apponunt, ex quibus effectus illi proueniunt, opus non est formale, & expressum illorum effectum amorem formaliter contineri, sed illorum mediis quibus tandem effectus illi remoti apponendi sunt: & mediorum quidem immediatè apponendorum expressus amor efficax esse debet ut eius absoluta positio à creato arbitrio, & libertate etiam dependeat. Quod autem nihil creatum à Deo absque expresso, & formali ipsius amore causetur, ut probationi consequentia subiungebatur verum est: cum ob voluntatem Dei executiua: tum etiam ob remotissime finis intenti causatam, nempe intentionem ipsius, quæ ob perfectissimum modum agendi Deo agenti rationali primo, & perfectissime libero debet necessario tribui, ut non nisi propter finem operetur iuxta sapientiam à nobis repetitam etiam naturalis Theologiæ dogma. De intermedii autem voluntatibus mediis, & intermediorum electis, & executiuis ex intentione finis illius, cuiusque motione à Deo habitis, & conceptis amari finem non oportet, sed eius amorem intentione illa, ex qua concipiuntur, pro prioris verò naturæ intentionali, ut diximus, supponere.

QVÆSTIO II.

Quonam tota essentia Prædeterminationis contineatur?

¶ Xclusimus quæstione 1. à prædeterminationis essentia formalem, & expressum omnem finis amorem seu intentionem, siue efficacem, siue inefficacem, quorum Theologi aliqui vnam, alteram verò, alij in prædeterminationis essentiam, volebant intrudere: iam verò, quamvis in ea positio claudantur examinare oportet, atque statuere. Id quod breui, facillique præstabitur ex dictis controuersia 6. de Prædeterminatione & secunda.

Christoph. de Ortega de Deo Vno, Tomus II.

CERTAMEN I.

Memoratis sententiis alij nostræ scholæ propria ab autoritate statuitur.

1. Sententiæ omnes de essentia prouidentie recitate controuersia 6. d. 2. quæstione 1. certamine 1. breui memoranda hic sunt, non tamen Authores, quos pro vnaquaque citauimus recensendi; tamen eorum plerique de prædeterminatione potius, magisque ex professo, locis citatis disputantes suas sententiæ protulerunt. Prima igitur sententia prædeterminationem in actu imperij mentalis intellectualem imperatiui modi constituit. Sic Thomistæ citati eo certamine, numero 5. Ruiz verò numero eodem, & numero 12. in actu assertiuo de prædicti modi indicatiui præhabite absolute voluntatis diuinæ imperium hoc intellectualem quod prouidentiam, & prædeterminationem, ut minimum completam, constituebat. Hæc recitatus ibi scientiam directiuam electionis mediis ad finem prouidentie: quare, & prædeterminationis imperium intellectualem abique dixit Thomistis nomine consentiens, à quibus se longissime distendebat: atque ita imperium intellectualem prædeterminationem essentialiter constituitur factus est. Secunda, post trimembrem de imperio intellectualem memoratam, sententia in scientia prædicta directiuam electionis mediis ad finem connotante tamen ipsam electionem si tam prouidentiam putabat: quare, & prædeterminationem in scientia de mediis efficacibus ad salutem eorum electione connotata docet consilium Patronos citauimus ibi numero 7. Ex quibus veteres simplicis intelligentie nomine rem scientiæ mediæ coërebant Recentiores ex Molina nostro, quod ad prædeterminationem attinet, scientiam mediam constanter, & distinctius designabant. Tertia sententia prouidentiam, & ad rem præsentem, prædeterminationem in actu electionis, & præparationis mediis efficacium ad finem adequatè locabat siue solo, siue cum connotatione ad scientiam de mediis illis actus illius directiuam. Authores citauimus ibidem numero 10. Quarta sententia ex actu scientiæ directiuæ electionis, & dispositionis mediis, atque in re præsentem efficacium ad finem gloriæ obtinendum, atque in actu voluntatis electionis & dispositionis eorum mediis per cuiusmodi scientiam directio prædeterminationem ex æquo constare docet. Doctores sententiæ huius dedimus ibidem numero 11. & certamine 5. numero 1. & quæstione 1. certamine 3. numero 1. Tamen Doctores ante Molinam nostrum scientiam electionis mediis efficacium ad gloriam consequendam re quidem mediam simplicis intelligentie nomine (nondum scilicet eius propria scientiæ mediæ voce adiungent) coërebant. Ceteri vero post Molinam, & cum ipso scientiam mediam compellarunt.

2. Dicendum cum his Doctoribus sententiæ quartæ est. Prædeterminationem, & scientiam directiuam ad electionem mediis efficacium de facto coniungendum certo cum gloriæ à Deo intentæ assequutione, & electione eorum mediis absoluta, & efficaci (meritis prædeterminati siue intermedii, siue postremi, & finalibus exceptis quæ absolute ad consequutionem gloriæ media fuerint) essentialiter ex æquo constituit, & adequatè completi: excepti merita prædeterminati: quæ est absolute media siue, & à Dei voluntate, & principaliter apponuntur, non tamen ab efficaci voluntate ipsius possunt apponi iuxta sapientiam com. hoc 2. & tom. 1. de Deo vno à nobis dicta de repugnantia voluntatis efficaci de actibus liberis potentie liberæ cum huius, & illorum libertate, (tamen ea efficaci de se voluntas per scientiam mediam reguletur.) siue

Q. 2. quæ